

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo francovski.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gl.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXI.

V Celovcu, 24. decembra 1902.

Štev. 52.

Vabilo k naročbi.

Kdor le količkaj zasleduje javno življenje, spoznati mora, kako važni so zlasti v naših razburkanih časih dobri časniki, ki se vojskujejo zoper mnoge laži, katere trosijo nasprotniki naše cerkve in našega národa vedno bolj drzno med ljudstvo, — se neustrašeno potegujejo za resnico in ljudstva teptane pravice! — Pri nas na slovenskem Koroškem liberalni nemškutarski nasprotniki, katerim so na razpolago mnogi pripomočki, ljudstvu na vse mogoče načine vsiljujejo liberalne nemške časnike in žalostno slovenski pisano pokveko „Štajerca“. S tem hočejo Slovincem, zlasti slovenskemu kmetu, vzeti stari svetinji, kateri spoštovati so nas učili predniki naši, vero in pa národnost!

Da krivi nauki, ki se po nasprotnikih trosijo med ljudstvo, Slovincem ne prinesó sreče in boljših dnij, to nas uči vsakdanja skušnja. Zoper sovražno rovanje proti nam pa se moramo braniti z razširjanjem dobrih časnikov! Zato ob bližajočem se novem letu pozivljamo vse svoje rojake, vse, ki so si še ohranili le nekoliko ljubezni do slovenskega národa, do mile domače govornice: **Razširjajte in podpirajte „Mir“!** Pridobivajte „Mir“-u novih odjemalcev, naročnikov ter bralcev; marljivo mu dopisujte, privabite mu vedno več novih prijateljev in podpornikov, zahtevajte „Mir“ po gostilnah, kamor zahajate! Če v tem oziru vsakdo stori svojo dolžnost, mora se utrditi moč dobrih, omejiti vpliv slabih časnikov!

Naročnina, ki stane za celo leto **4 krone**, za pol leta **2 kroni**, naj se blagovoli pošiljati naprej. Pri naročilih naj se nazonanja, je li kdo star ali nov naročnik.

Na delo torej znova, vedno zvesti geslu: Vse za vero, dom in cesarja!

Uredništvo in upravništvo „Mir“-a.

Rodoljubom!

Ob koncu tekočega leta obračamo se do vseh naših rodoljubov, vzlasti do častite duhovščine, z iskreno prošnjo, da žrtvujemo vse moči v bran katoliške vere in milega našega slovenskega národa. Naš položaj na Koroškem je skrajno nevarno in skrajno težaven, zato je treba skrajne požrtvovalnosti, da bomo kos težavam. Česa pa nam je treba?

1. Pouka. Ljudstvo se mora poučevati v tem, kar mu je treba v socialnem življenju. Žalibog naši ljudje v solah nisi dobili veselja do branja, a vendar ne smemo odnehati, priporočati mu dobrih knjig in časnikov. Razširjajte časnike, nobena hiša naj ne bo brez dobrega časnika, ne bodi brez „Mir“-a; kjer tega ni, kmalu bo slabi prijatelj našel pristop.

Treba je tudi ustmenega pouka. Treba bi bilo v vsaki župniji mesečnega shoda, sosed bi napravil splošen govor, domači gospod pa dal politični pregled in nato bi sledil prost razgovor. Napravljajte shodov, vsaj se bodo govorniki dobili!

2. Sodelovanje. Treba je časnikom iz vseh krajev dopisovati. Če se kaj zanimivega zgodi, vzemite pero in poročajte časniku. A ne razdore in prepire in osebne mržnje, vse to časnika ne zanima in bralce ne veseli. Dopisnik tudi ne sme zameriti; če mu urednik dopis nekoliko skrajša, to mora biti, uredništvo mora vse urediti, da dobi stvar pravo obliko. Kmetje, bralci, tudi marsikateri izmed vas lahko ob nedeljah piše kaj uredniku, ki iz tega, kar ste mu poročali, naredi novico, ki jo bodete vi sami in drugi radi brali.

3. Treba je vzdrževati naše stare rodoljubne naprave. Velikovška „Národná šola“ se mora z vso odločnostjo podpirati. Le-ta šola se mora polagoma razviti in postati slovensko katoliško vzgojišče za našo mladino. Rodoljubi naj ne odnehajo pri veselicah in shodih se je spominjati.

Ob enem najodločneje pozivljamo še, da se zлага za Učiteljski dom. Ta zavod bo potreboval več kot šola v Velikovcu, in za njim ni tako velike družbe, kot je šolska družba sv. Cirila in Metodá. Po novem letu, kedar upamo, da so se rodoljubi oddahnili od novoletnih računov, prosili bomo znova za ta zavod. Naše posojilnice

so národu dolžne pomagati; da dobimo dobrih učiteljev, svojih dobičkov pač ne morejo boljše obrniti, kot da kaj dajo za ta zavod, ki je za nas tako nujno potreben.

Za drugo v Sinčivesi upamo priti na trdno, da podpor ne bo potrebovala.

Posojilnice delujejo dobro, a organizovati se morajo tako, da bo delovanje še bolj uspešno in bolj urejeno; predloge bo stavil „Mir“ v bodočih številkah. Posojilnice nas morajo rešiti, a delajmo varčno in previdno.

4. Treba bo v bodoče kaj storiti, da bodo poslji ostali na deželi; treba bo prave organizacije, ki družbinsko življenje na deželi boljše uredi. Predloge stavimo v „Miru“.

5. K temu je treba denarnih žrtev. Vzlasti duhovnik mora žrtvovati, kolikor mu je mogoče, in ne na vse strani nekaj, marveč vse tam, kjer smo skrbeti najbolj dolžni. Mi moramo najpoprej skrbeti za potrebe v deželi, in sicer v njenem slovenskem delu. In tukaj ni dosti, če duhovnik dá par goldinarjev, kaj je to za naše potrebe. Kdor more, mora žrtvovati več, mora poseči globlje v žep. Vzemimo, da bi dali od svojih dohodkov 1% za Národno šolo v Velikovcu, 1% za Učiteljski dom, 1% za agitacijo in politično gibanje; potem je obstanek in napredek naših naprav zavarovan. In 3% še ni dar, da bi mogli reči, storili smo svojo dolžnost; kaj je ravno katoliški duhoven dolžan, žrtvovati za ljudstvo vse, česar sam ne potrebuje.

Slaje je dajati, kot jemati; ljubimo bližnjega, s katerim smo zvezani v družabnem življenju; ljubimo naše ljudstvo in ljubezen nam bo sladila žrtve, da jih bomo prinašali z veseljem, da bo naše veselje tem večje, čim težja bo žrtve, ki jo prinesemo.

P.

O naši šoli.

Št. Jakob v Rožu, dne 13. decembra 1902.

IV.

Naša šola je za nič, pravijo nemčurji št.-Jakobski; zato proč z njo! Postati mora utrakvistična ali pa naj se razdeli v utrakvistično in v slovensko šolo. Zakaj pa bi imela naša šola biti za nič? Zato, pravijo, ker je čisto slovenska? V resnici je pa čisto nekaj drugega, kar naše nemčurje

PODLISTEK.

Božični večer.

(Poslovenil Rožan.)

I.

Prijetno in milo je sedeti v topli sobi, ko zunaj zmrzuje in škriplje sneg pod nogami. Malokdo gré ven, če ni sile, a danes je po ulicah živo kakor malokdaj. In zakaj? Božični večer je. Na vsakem obrazu je videti nek nemir, povsod se pripravljajo, da proslavé spominski dan Gospodovega rojstva. Božična drevesca, katerih je bilo večeraj povsod dosti videti, so skoraj razprodana, le tu in tam je še kakšno videti. Danes je edini dan, ko se skoraj vsakdo veseli, danes skoraj vsak, naj je bogatin ali siromak, nekaj čuti, kar se ne dá povedati. Vsak?

Gotovo, tudi oni siromaki, ki zdaj tam pri samostanskih vratih čakajo na malo tople juhe, tudi oni so napolnjeni s čutom božičnega večera. Ne dobijo drugih darov, razun juhe, katero jim dobri menihi dajajo vsak dan, a danes se tudi oni veselijo, ker danes je dan zveličanja in veselja. Mogoče, da se bo tudi njih kdo spomnil — saj je zdaj čas milosti.

Gosto sneži. Snežnice, katere ostri veter razmetuje, bijejo ubožce v obraz, ki v slabi obleki od mraza trepečejo. Koliko bedi in žalosti moreš brati v zmučenih obrazih. Tu pripognjeni starček željno gleda k vratom, da se odpró; tam dve starki se k sebi tiščite in polglasno nekaj šepetate — in

drugih več, a sami se radani obrazi — sama beda. Tam čisto vzadi je majhen fantek. Od mraza trepeče in joče. Ubogi fantek! Tudi on čaka na juho. Tako mlad in zapuščen. Kje so njegovi stariši? Ali nima nobenih? Najbrž!

Samostanska vrata so se odprla in na pragu je stal brat kuhar pri kotlu tople juhe, katero je začel siromakom deliti. Vsak je dobil, kolikor je hotel, in z veseljem je začel jesti. Danes je razun tega tudi vsak dobil božično pogačo in še majhen dar od patra Dominika, ki se je zdaj prikazal, da bi siromake potolažil. Poznali so ga dobro, očeta Dominika. Dan na dan je prihajal med nje in pomagal, svetoval in tolažil, kolikor je mogel. Danes ni veliko govoril; usmilili so se mu siromaki in solza sočutja se je prikazala v njegovem očesu. „Ubožci, imate žalosten božični večer“, rekel je sam pri sebi. V tem je pogledal majhnega fanta, ki je slastno jedel svojo juho. Hitro je stopil k njemu in ga po licu pobožal. „Sirota — zapuščena!“ mu je prišlo na misel.

„Si li močno lačen?“ vprašal je sočutno.

Plašno je otrok pogledal duhovnika in tiho, skoraj s strahom je rekel: „Sem“.

Mlademu duhovnu je bilo nekako čudno pri srcu, ko se je srečal s pogledom fantka. Ta pogled, kakor bi ga na nekoga spominjal, ta bled obraz fantov mu je bil tako znan. — Pogledal je njegovo raztrgano obleko in solza mu je tekla po licu. „Ubožec“, mislil je, „kako te mora zebsti! Kdo bo tebi danes pripravil božično drevesce, kdo bo te obdaroval?“ — „Imaš stariše?“ vprašal je.

„Mamico“, odgovori fant.

„Mater imaš, in kaj dela, zakaj te sem pustiti, ne dobiš doma nič jesti?“ vprašal je, pater Dominik.

„Mamica so bolni, ležijo, zato so me poslali sem“, odgovoril je fantek in začel se jokati.

„Tu se mora pomagati“, rekel je pater Dominik polglasno in vzel je fantka za roko in šel z njim v samostan.

Vrata so se zaprla in siromaki so šli narazen in v duhu hvalili dobrega meniha, ki je bil do njih vselej tako ljubezljiv. Narazen so šli, da bi praznovali božični večer — siromaki. Pater Dominik je peljal fanta v kuhinjo, kjer je dobil dovolj jesti. Vsak izmed bratov mu je hotel pomagati: Ta mu je prinesel sadja, katero je sam dobil kot dar, oni mu je podelil božične pogače, ta zopet toplo obleko in brat krojač se je ponudil, da mu iz stare suknje hitro napravi toplo obleko.

Oče Dominik pa se ni mogel pomiriti. Oni čut, ki ga je v njem zbudil fant s svojim obličjem, ni ga hotel zapustiti. Ta pogled mu je bil tako znan, te njegove oči so ga spominjale nekoga, na katerega je vsak dan mislil in za katerega je vsak dan molil. In ko je potem fanta pripeljal v svojo celico, da bi ga vprašal za stanovanje matere, je skoraj le s strahom in čudno slutnjo mogel vprašati: „Kako se imenuješ?“

„Karol“, odgovoril je fantek in gledal pri tem na krasno podobo božje matere na steni.

„Hornek — Karol Hornek.“ Fant je obrnil svoje oči od podobe in pogledal očeta Dominika, ki je bled in s solzami v očeh govoril sam sebi: „Tedaj se vendar nisem motil. Moja uboga sestra — to je njen sin — in ona bolna in brez pomoči.“

priganja, da s tako jezo delajo proti šoli. Naša šola je znamenje in pričča, da je v št. Jakobu Slovenec gospodar, ne pa nemčur — to pa bode in boli vsako nemčursko srce! Od tod taka jeza na slovensko šolo. Da bi pa naša šola bila čisto slovenska, je ravno tako debelo zlagano, kakor je nesramna laž, da so šole na slovenskem Koroškem utrakvistične. Naša šola se imenuje slovenska ne zavoljo tega, kakor da bi se na tej šoli ne učilo prav nič nemščine, ampak zavoljo tega, ker se na tej šoli večinoma poučuje v slovenskem jeziku in morajo vsi gg. učitelji biti zmožni slovenskega jezika. Nemščine poučuje se toliko, da je je več kakor dovolj; v višjih razredih je v nekaterih predmetih nemščina celó učni jezik, v kolikor je pač mogoče. Sedaj pa, ko je v šoli tudi precej nemških otrok (sevé tujih, od delavcev pri železnici; domačega nemškega otroka pa ni v celem št.-Jakobskeji občini) je celó še v prvem razredu skoraj več nemškega pouka, kakor na utrakvističnih šolah slovenskega. Našim nemčurjem pa le še ni dovolj — zakaj? Zato ker jim je za nemški pouk toliko mar, kakor Angležem za srečo Burov. Priti do krmila v občini ter potem tlačiti Slovence, to so res njihove želje: zato toliko romanja križem sveta. Pa menda ne bo šlo kar tako gladko. „Die Hochburg zittert“, tako je prorokoval slavni gosp. Korl. Nič ne škoduje, naj se le trese: padla ne bo, že radi tega ne, ker št.-Jakobčani niso pokveke in nimajo slame v glavi, da bi ne vedeli, kaj delajo. Št.-Jakobčani vejo, da zdajna šola je prava in da takoiimenovane utrakvistične, v resnici nemčurske šole ne veljajo nič — zato zdajne šole ne bodo pustili zamenjati z drugo, ničvredno šolo.

Da so takoiimenovane utrakvistične šole res prav slabe šole, da ne rečem: one so skoraj za nič, pač vsakdo lahko spozna iz tega, ker se na teh šolah slovenski šolarji pač naučijo nemški pisati in brati, umejo pa ne, kar berejo; slovensko pa, kar bi razumeli, večinoma niti brati ne znajo ali pa berejo tako revno, da je strah. Saj pa tudi ni drugače mogoče: za slovenske otroke utrakvistične šole niso učilnice, ampak so jim nekako to, kar je za papigo učenje jezika. Ako se papigi vedno in vedno ponavlja ista beseda in isti stavek, se ga polagoma navadi izgovarjati; a dasi ga še tako gladko izgovarja, razume ga nikdar ne in nikdar ne vé, kaj pové. Mar tega ne verjame? No, pa poslušajte. Na neki trirazredni šoli vem v II. razredu za trdo nemškega učitelja, ki je pred kakšnima dvema mesecema rekel v pričo več ljudij: „Oh Gott! ich kann mit meinen Schülern nichts richten; sie können gar nichts deutsch“, to je: Za boga, jaz s svojimi šolarji ne morem prav ničesar opraviti, ker ne znajo nič nemški. Verjamem: otroci Slovenci, ki v kljub nemške šoli ne zastopijo nemški — učitelj pa trd Nemeč, ki ne umé besedice slovenski: kako je tukaj mogoč kak vspešen pouk, tega tudi najrazsodnejši človek ne more umeti. Naši nemčurčki so pa prej ko ne pogruntali in bodejo gotovo iz lastne skušnje vedeli, da se otrok tedaj največ nauči, kadar ne umé učitelja, učitelj pa njega ne — sicer bi ne vedel, zakaj jim nemčurska šola tako ogreva možgane. Pardon! sem pa že pozabil, da jim ni za šolo, ampak le za

veliki zvonec v občini. Toda počasi, „lukamatija“ še ne žvižga! R.

Za družbo svetega Cirila in Metoda.

Ob veliki skupščini v Ilirski Bistrici, 7. avgusta t. l., smo Vam Slovencem povedali, da z našo družbo ni slabo: saj Vam svojega ugodnega stanja prikrivati nismo v stanu. Celó dosti dobro je bilo družbi takrat gledé na mali národ, ki jo mora oskrbovati. A od tistega dné so minuli 4 meseci; vsak mesec pa nam provzročá stroškov povprečno 2600 K. Zato porabimo le prezgodaj svôte, kojih nam donajajo razni Vaši sestanki ali razne naše nabirateljce in nabiratelji med národom. Veselic, da bi nam bile nesle nad mero, pa tudi sploh ni bilo to dolgo dōbo skoraj nikakih. — Le samo naša šolska mladež se je bila dvignila tekom svojih velikih počitnic ter je igrala nam v prid tu in tam po slovenski zemlji, donajajoč nam tem potom mesto Vaših velikih — vsaj svojih malih prispevkov. Mladina — ki se s podobnostmi izobrazuje neverjetnim načinom — Vam je odraščenejim s to svojo domorodno vnemo prižgala bila tudi v skrbi za našo družbo prav pravo luč-predsvetilko. Zato nam gre to prilično resnoben glas preko slovenskega národa povdarjajoč to vtemeljeno resnico: da smo se začeli bati za družbo. Vi pa, Slovenci, ob taki naši bojazni — kakor Vam drago. Če hočete, da vstavi družba svoje delovanje — to Vaš prav! a mi smo danes in bodemo za vso prihodnost družih nazorov — to naš prav!

Ko smo Vam s pričujočim naslikali resnico in smo teh nazorov, da Vam je vendar mar naše družbe, prosimo: prekosite od slej č.č. dame in gospodje, dekleta in mladeniči drug drugzega, družbinemu domu darov nabirajoč in shodov — takih ali takih — prirejajoč. V Čehih ga ni niti sestanka niti sestanečka, da ne bi šla pušica na okrog ter bi se ne metalo v njo malo ali veliko za ondotno družbo Sv. Cirila in Metoda, t. j. za „Osrednjo Matico“. Češki národ drži „Osrednjo Matico“ po konci. Saj se pa s takim običajnim nabiranjem tudi nikdo ne nadleguje. Novčič zadostuje, ki ga posameznik daruje. Dober novčič, če ni forinta. Tudi iz novčičev postanejo tisočaki. Tako je v Čehih pravilo — in taka je pri Slovencih izjema. — Da bi vsak Mohorijan daroval v nas le samo novčič, kaki nam dohodki! Nam eden novčič v prid — Vam pa, koliko Vam jih gre dan za dnem v dim — morda v neprid.

Vsak Vaš praznik naj bi Vam bil bružbin praznik; vsak Vaš sestanek ob enem družbin sestanek; vsaka veselica družbina veselica. Veselim in žalostnim prilikam oblažilo naj bi Vam bil tak Vaš naši družbi namenjeni dar. Zrno do zrna pogača; kamen do kamena palača. Mi ne prosimo zastonj! a tudi delali ne bi radi — oprostite nam odkritosrčnim — tudi delali ne bi radi zastonj.

Poglejte v naše šole — vabimo Vas — in videli bode, kako se v njih uči. Vabimo Vas, posebno č.č. dame v Trst, v Velikovec, na Muto, v Maribor, v Celje, v Trzič, na Goriško — povsod tje, kamor sega Vaša národna podpora. Ne bojimo se namreč gledé dobrotosti naših šol in naših

učnih moči nobenega tekmovanja na slovenski zemlji. In to hoče nekaj reči ob priznani dobrem slovenskem učiteljstvu in dobrih slovenskih šolah. — Nekatero merodajne dame in gospodje so v tej ali drugi navedenih šol že bili in se niso mogli o njej dosti nahvaliti. A pridite vsi!

Družba je storila do danes veliko; dozdeva se nam, da več, kot je kdo mogel od nas pričakovati. Stori naj pa zanjo tudi vsak malo. Iz tega pomnoženega Vašega malega bode — naše novo veliko. Družbine podružnice, ki spite in spite časih vprek ponavljanim vodstvenim opominom — ve, ki spite prav dostikrat sredi med darežljivim in imovitim ter národno zavednim našim ljudstvom — Vam pa, če se ne ganete koj, ne zapiše prihodnja slovenska zgodovina laskave sodb.

Opravičevati se utegnute: Strankarski boj! Kaj, strankarski boj? Ne živé li udje vodstvenega odbora tudi sredi med bojujočimi se brati? In morda so stali vsaj nekateri njih že na kočljivejih postojankah, nego kdo med Vami. A svojemu národu v ljubo niso poznali niti v najhujših letih ne ene stranke. Poznali so le eden celoskupen, vse-slovenski národ. Od družbinega pričetka do danes so vstrajali: bliža se že druga desetica let. Če ti morejo in če so ti mogli, kako da bi Vi ne mogli v tem osodopolnem slovenskem boju? Če se, Slovenci, ne odzovete temu našemu pozivu, uverili ste nas, da ste s tem tudi družbinemu vodstvu namignili, kaj mu storiti. V nas Slovencih se je zidal veliko — a tudi podrlo že veliko. — Saj nas umete.

Govorili smo Vam s temi besedami dosti jasno. Kadar bo prepozno, rojaki — to gledamo v naprej — potem bodo mnogi o Vas govorili veliko; govorili morda preveč. A tiste besede bodo, žal, brezvspešne. — Mi Vam govorimo danes, ko je še čas — a tistokrat bomo znali molčati.

Ko smo končevali pričujoče, došla nam je nad vse žala listina. — Resnobni, nam preresnobni odlok slavnega deželnega odbora vojvodine kranjske je to izza 6. t. m., št. 13.273. Odgovor je ta odlok naši prošnji za običajno tamošnje letno podporo 1000 gld. Letos smo zanjo prosili 6. novembra s svojim 5141 tim službenim aktom. Vsak trenotek smo pričakovali prepotrebne nam svôte 1000 gld. Kakor sicer, mislili smo, da nam tudi ta dojde brez težav. A v svojo vednost sprejmite iz navedenega odloka besede: . . . „da ne pripada podpora, ki jo je dobivala družba sv. Cirila in Metoda tistim stroškom, kateri so proračunjeni pri redni potrebščini deželnega gospodarstva“. In: „Deželni odbor ne more ukreniti izplačila nobene take podpore brez naročila deželnega zbora . . . Samo ob sebi pa se umeje, da bo deželni odbor priporočal deželnemu zboru podelitev vsaj dosedanje letne podpore . . . Detela.“ To deželni odbor. Da je bil ta odlok družbi v sedanjih jej zelo kočljivih razmerah kakor uničujoča strela z jasnega — razvidno bo vsakemu Vas, ko Vam v roke pride pričujoče poročilo.

Nadomestite nam, Slovenci — tako božično prošnjo pokladam s tem pismom do Vaših mehkih src — nadomestite nam koj te dneve zastonj pričakovani tisočak.

Veseleje novo leto nam potem izide — in takega želimo tudi vsakemu Vas.

Zborovanje koroških slovenskih posojilnic v Velikovec.

(Dalje.)

G. dr. Dečko pravi, mi moramo gledati pri našem delovanju na gospodarskem polju tudi na splošno národno stvar. Če smo mi Slovenci v organizaciji združeni, lahko drug drugemu največ pomagamo. Ako pa iščemo zveze pri Nemcih, nam bodo morebiti isti tuptatam tudi pomagali, toda srca za nas nikdar niso imeli in ga gotovo tudi ne bodo imeli, kakor nas uči skušnja. Naše posojilnice so imele, kakor se razvidi iz Letopisa, koncem leta 1901. premoženja 48.847.442 K 2 vin. To so tako velikanske svôte, da si Slovenci na iste pred desetimi leti še misliti nismo upali. In vso to svôte smo sami zbrali brez nemške pomoči.

Če pa bi Korošci oziroma njihove posojilnice potrebovale denarne pomoči, dobijo isto po naši „Zvezi“ takoj do vsake visokosti. Vaše slovenske posojilnice pa ne potrebujejo nobene pomoči in če kdo reče, da isto potrebujejo od Nemcev, to ni res. Slovenske koroške posojilnice imajo po veliki večini same odveč denarja, tako da ga same pošiljajo še v druge dežele, od koder ga lahko vedno po potrebi nazaj dobijo.

Človek je sam sebi najbližji, národ národu, in gotovo je, da nas nobeden národ ne bode bolj ljubil, kakor Slovenci. Nemci niso še nikdar pokazali posebne ljubezni za nas in nas poznajo le takrat, ako nas sami potrebujejo. Slovenski Ko-

Ti o Bog, si pripeljal fantka sem.“ Potem je padel na klečalnik in se je razjokal.

* * *

Uro pozneje je šel oče Dominik s fantkom iz samostana. Za njimi je šel en brat in nesel zaboj perila in obleke.

Bližal se je večer. Hrup po ulicah je utihnil, le tu in tam je bilo videti še človeka, kako hiti, da bi prišel med svoje ljube in obhajal ž njimi božični večer.

V oddaljeni ulici, pred staro, enonadstropno hišo je fantek obstal in rekel: „Tukaj stanujemo.“

„Pelji me“, rekel je pater Dominik, in šel z drugim bratom za fantkom v hišo. Stare, lesene stopnice so peljale v prvo nadstropje in od njih je bil črn, ozek hodnik. Pri zadnjih durih je fantek obstal

„Tukaj“, je rekel in pogledal na patra Dominika, kakor bi hotel vprašati, ali naj odpre. Mlademu duhovnu ni bilo prijetno. Tukaj v ti sobi leži njegova bolna sestra, katere dolga leta ni videl, in s katero je tako nagloma prišel skupaj. Močno mu je bilo srce, ko je konečno vendar odprl duri. Vsi trije so stopili v ozko, majhno in mrzlo sobo. Slabo je večerna svetloba prihajala skoz okno a vendar dosti jasno, da bi prikrla ono bedo, ki se je tukaj kazala očesom.

Oba redovnika sta ostala pri vratih, Karol pa je skočil k postelji.

„Mamica, spiš?“ vprašal je bolnico. Ta je vzela fantka za roko in rekla s slabim glasom: „Ne, ljubo dete — dobil si juho, nisi lačen?“

Pater Dominik se je stresel. Dá, to je njen glas, glas uboge njegove sestre. Gledal je v obraz bolnice. V temi, katera se je v sobi vedno bolj razširjala, ni bilo lahko spoznati obličja, a pater Dominik je z enim pogledom bil prepričan.

„Juho sem dobil“, pripovedoval je fantek, in tudi pogače in obleko in sadja. — „Mamica“, rekel je potem bolj tiho, in se je nagnil na uho bolne, „dva gospoda sta tukaj.“

Bolnica se je v kljub slabosti na postelji vzdignila in pogledala na oba redovnika. Pater Dominik je pristopil k postelji in podal bolnici roko. „Sestra, ljuba sestra, kako sva se sešla“, rekel je tiho.

Bolnica je ostrmela. Z izrazom negotovosti, žalosti in veselja ob enem, je gledala meniha. Dá, resnično, to je on — njen brat — spoznavi ga.

„Brat, si ti, res, — si ti?“ Več ni mogla reči. Tihi jok je pretrgal besede — in padla je vznak na postelj.

En trenotek je bilo v sobi tiho. Potem je pater Dominik vstal, postavil stol zraven postelje in se je vsedel. Drug menih je na njegov namigljaj vzlet Karola za roko in šel iz sobe. Bolnica se je zopet zdramila in obrnila k bratu zmučeno obličje.

„Brat, ali mi boš mogel odpustiti?“ vprašala je s slabim glasom. Duhovnik jo je pogladil na vroče čelo.

Nekaj čez pol ure je prišel iz sobe in poslal sosedo po zdravnika. Ta je bolnico pogledal in ukazal, naj se takoj prepelje v bolnišnico. Pater Dominik je poslal brata s fantkom v samostan, kamor se je potem vračal tudi sam iz bolnišnice, pozno in v žalostnih mislih. (Konec sledi.)

rošci dobijo od nas v Celju vedno lahko vsako pomoč bodisi denarno, bodisi pravno, ali kakoršno koli treba. Bilo bi pa tudi nenárodno, iskati pomoči pri tujcu, ako se ista lahko dobi pri Slovencih. Štajerski Slovenci smo Vaši bratje in čutimo z Vami kakor bratje. Zaradi tega nas pa le veseli, ako zamoremo koroškim Slovencem kjerkoli pomagati.

G. Martin Štih, načelnik hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v Rožni dolini, govori nekako tako-le: Slavni zbor! Če mi pomislimo, da je „Zveza“ slovenskih posojilnic ustanovila in sodelovala pri večini naših posojilnic, bi bila vendar grda nehvaležnost, če bi jo sedaj za ta veliki trud, ki ga je z nami imela, tako skrajno nehvaležno plačevali. Jaz mislim, da koroški Slovenci tako nehvaležni nismo in če bi se zgodilo to, da se odcepi naše posojilništvo od slovenske „Zveze“ ter bi se pridružile nemške, da se storimo krivimi národnega samomora. Saj so nekako itak le še naše slovenske posojilnice tista naprava, na katero s ponosom kažemo in če še te prenehajo biti slovenske, smo Slovenci na Koroškem národno umorjeni. Želim toraj, naj bi slavna „Zveza“ slovenskih posojilnic v Celju sestavila posebni cirkular in istega razposlala vsem slovenskim koroškim posojilnicam brez izjeme, v katerem naj bi opozarjala na posledice, katere bi imele združenje z nemško organizacijo in naj bi svarila, da naj takega nespametnega koraka nikdar ne storijo!

Na to se sprejme z velikim navdušenjem na predlog g. Štiha enoglasno naslednja resolucija: „Zborovalci pri današnjem občnem zboru „Zveze“ slovenskih posojilnic izrečejo srčno željo in pričakujejo, da ostanejo vse koroške slovenske posojilnice zveste „Zvezi“ slovenskih posojilnic v Celju in da se tej „Zvezi“ pridružijo v najkrajšem času tudi še one koroške slovenske posojilnice, katere dosedaj niso v tej „Zvezi“.“

Nadomestna volitev v odbor.

Predsednik g. M. Vošnjak naznani, da se ta točka pri rednem občnem zboru v Celju ni rešila zaradi tega, ker koroških zastopnikov ni bilo navzočih in smo hoteli prepustiti, naj si Korošci svoje zastopnike v odboru „Zveze“ sami imenujejo.

Č. g. kanonik Val. Weiss priporoča, da se naj volijo z ozirom na to, da je Celje precej oddaljeno od Koroške, taki zastopniki, ki bi se odborovih sej „Zveze“, ki so vedno le v Celju, zamogli tudi udeleževati in ki bi interese koroških posojilnic zamogli tudi zastopati. Za odbornike se tedaj naj volijo taki gospodje, ki razmere koroških posojilnic tudi poznajo.

Na predlog č. g. Treiberja se izvolita v odbor „Zveze“ č. g. kanonik Val. Weiss, odbornik hranilnice in posojilnice v Velikovecu, in g. Fr. Kogelnik, odbornik hranilnice v Spodnjem Dravogradu.

(Konec sledi.)

Dopisi.

Celovec. (Slovensščina.) Neki nemški trgovec, ki je tudi lekarnar, in eden najglasnejših nemško-radikalnih kričačev, razpošilja cenike v nemškem jeziku tudi Slovencem z namenom, da bi kaj izkupil pri njih. Poznamo ga dobro, kako iz globine srca črti, kar le po „vindišarjih“ diši, ali denarce pa bi rad od nas jemal. Ali ni predrzen tak človek? Če me črti, bom li hodil k njemu kupovat? O ne! Saj je dosti slovenskih, in če teh ni, je vsaj takih nemških trgovcev, ki uvidijo svoj dobiček in se torej trudijo, da Slovencev v prodajalnici slovenski prijazno nagovorijo in se uljudno poslovijo. Poskrbe tudi, da imajo kakega slovenskega jezika veččega trgovskega pomočnika, da ljudem more postreči. Kako Nemci slovensko znajo, kadar jim je v korist, se je pokazalo pri volitvah, ko so nemškutarje najeli in slovenske plakate oskrbeli, da bi vjeli več volilcev. — Torej povsod: svoji k svojim!

Dobrlavas. (Uradna slovensščina.) V „Celovčanki“ od dné 20. t. m. se bere slovenski dražbeni razglas tukajšnje sodnije, v katerem se berejo med drugimi sledeče kolobocije: „Z neomejeno zavezo, ki jo zastepa — Dražba zavzancu Castnega zemljišča — hatero sestoji — po zapisniku o poposilč in cenotvi dné 23. vinotona — v občine Globasnica — v skupni ceniljcu vsednosti po 550 K — se ne prodaje — dolačitev dražbenega obruka!“ — To naj bi kmet razumel, če še učeni ne umejo te kolobocije! Nemci pravijo, da kmet ne ume nove slovensščine; res je, ker take slovenske „sprahé“ nikdo ne ume. — Kateri uradnik jo je neki zopet tako speljal! — Izgovarjali se bote morda, da je Kleinmayer, ki izdaje „Celovčanko“, tako tiskal. Znabiti je tako, ker on zna še boljše kolobocijo tiskati. Glej njegov nemški koledar stran 102; tam se bere: „41. Hranilnica in posojilnica za St. Stefan na Zili in okolice regist. Zadrnya gno mejeno Zavdro“. Zadnje besede bi bile dobre za „Kolomanov žegen“.

Škocijan. (Razno.) Naši spodnji farani so vložili prošnjo na škofijstvo, da bi jim dovolilo, če sta

dva duhovnika v Škocijanu, v mesecu večkrat službo božjo v Šmarkežu. Dosedaj je bila tam služba božja samo enkrat in sicer vsako prvo nedeljo v mesecu. Prosilci so v svoji ulogi prosili, da bi odsedaj mogli imeti sveto mašo s pridigo vsako prvo nedeljo. Prošnjo je škofijstvo rešilo ugodno, in sicer tako, da mora biti služba božja v Šmarkežu vsakih 14 dnij, če bode dobro obiskovana. Nova uredba je velike koristi za spodnje škocijanske farane, katere nam žalibog Velikovec s svojim nemškutariskim in brezverskim liberalizmom tako škodljivo pači in kvari. — V večjem številu kakor prej zahajajo otroci spodnje fare, ki so všolani v Velikovec, letos v našo izvrstno šentrupertsko „Národno šolo“. Stariši so veseli in hvalijo národno šolo v Šent Rupertu, katera jim mladi zard pomaga učiti in vzrejevati nad vse lepo v pravem kerškutariskem duhu. Marsikateri izmed naših kmetov je moral radi tega, ker ne pošilja svojih otrok več v velikovško šolo, slišati že zbadljive besede od velikovških in drugih znanih „prijateljcev.“ Pa za njihove hudobne čenčarije se ne zmeni, ampak nasprotniku zabrusi dostikrat v obraz: Gospodar čez otroka sem jaz, jaz moram zanj skrbeti tudi za naprej; toraj pošiljam otroka v šolo, ki mi pomaga vzrediti pridnega sina ali hčerko in ubogljivega posla. Tako je prav! Če bi, dragi bralec „Mira“, prišel sedaj v adventu pa tudi drugokrat k službi božji v Škocijan, bi te gotovo razveselil mnogoštevilni cerkveni obisk in pa lepo ubrano cerkveno petje. Če pridejo vsi cerkveni pevci, moški in ženske, in zapoje posebno pri svitnih mašah lepe adventne pesmi, potem je to ubrano petje močnega cerkvenega zbora, pač lepo znamenje za našo faro in „komandant“ Silan sme biti ponosen na svojo kompanijo. Nismo „ti zadnji“ v Škocijanu ne; to kaže tudi, da so skoraj pri vsaki hiši naročeni na lepe Mohorjeve knjige in da v obilnem številu zahajajo k nam pošteni krščanski listi, katerih pri nas nikar samo ne naročujejo, temveč tudi radi prebirajo. Še nekaj veselega bi Vam rad poročal; pa nočem, ker moja navada ni, da bi vselej in dostikrat tolažil rad Vašo radovednost. Pa še na svidenje!

Podjunska dolina. (Pozor!) Z žalostjo sem opazoval že večkrat, kako naši ljudje v velikem številu kupujejo „špilce“, katere izdajata nam zelo nasprotni društvi „Südmark“ in „Deutscher Schulverein“, in ki je ponujajo skoraj v vsaki trgovini. Slovensko ljudstvo ne kupuj jih, ne koplji si groba samemu sebi. „Zrno do zrna pogača“, ta izrek je dobro znan našim liberalcem, zato tako radi prodajajo „nemške“ vžigalice, ki so same na sebi nedolžne. Kupujte raj in zahtevajte Ciril in Metode vžigalice; če pa teh ne dobite, pa navadne.

Prevalje. (Zborovanje.) Dne 14. t. m. je imelo naše delavsko društvo zopet svoje mesečno zborovanje. Najprej je bila volitev novega odbora. Soglasno so bili potrjeni že izkušeni stari odborniki, le tajnika smo si morali poiskati novega. Zbrali smo si novega kaplana, č. g. F. Lavrinca, ki je nam tudi obljubil, da bo vse svoje moči zastavil v korist našemu društvu. V svojem govoru nam je dobro razložil pomen besedij: Katoliško delavsko društvo. Nato je nastopil, z navdušenjem pozdravljen, č. g. župnik Kesnar. Vzpodbujal nas je k živahnejšemu delovanju ter priporočal, da naj bi nastopili večkrat tudi kot govorniki delavci sami in povedali svoje misli. Treba je pokazati več delavnosti tudi na zunaj, in pridobiti vedno več udov za to koristno društvo. Proč z nemarnostjo in brezbriznostjo, tudi pri nas mora zmagati krščanska misel, kakor je tako sijajno zmagala posebno na Kranjskem in na Nižje-Avstrijskem. Upamo, da te besede niso bile govorjene zastonj. Nazadnje je imel še kaplan g. Serajnik govor o delu v krščanskem smislu. Tako smo na tem zborovanju slišali mnogo zanimivega; želeli bi le, da bi bila udeležba drugokrat še boljša.

Vrba. (Predrzní Vrbljani.) To so Vam čudni ptiči, ti Vrbljani. Pred tujei vam padejo na trebuhe; bolj kriv je nos tujca, bolj kriv si naredijo hrbet pred njim. To so vam pokloni! In kaj jim je tedaj spoštovani kmet? Pravi nebodisigatreba! In potem še le, ko so tujei odšli, ter pustili Vrbljanom masten dobiček: Greben jim še bolj raste proti — kmetu! V vse občine v okolici se umešavajo, povsod hočejo biti modrejši, povsod na konju. Pa „navadni purgarji“ še biti nočejo. Za „eremburharje“ hočejo biti. Pa o! Blamaža! Kdor visoko leta, pa nizko pade. Neki Vrbljan je pisal na javno dopisnico, da potrebuje v Vrbi častnih občanov zato, da bi jim — stranišča praznil. A glej, ravno prej je pet Vrbljanov res prosilo — med njimi tudi Andrej Morak, ki je spisal ono dopisnico in se na nji podpisal s: „Karom“, — da bi jim škofičani podelili čast častnih občanov! Ali bodo zdaj ti peteri v Vrbi oskrbovali oni za nos prijetni posel?! Sami so se ponudili zanj!

„Telefonska poročila.“

Geslo: „Udri, udri, mah na mah!“

Celovec. Vroča želja Slovencev v celovškem okraju se menda vendar le spolni. Ker kaže vedno več juridičnega znanja — omenjam sedaj le njegov „ukaz“ glede pokopališča — obračajo se oči visokih gospodov na Dunaju na celovškega pašo. Pride menda na Dunaj za uradnika „državnega zakonika“. Na razlaganje postav se on „najbolj“ razume. Iz druge strani pa se poroča, da se ga še ne bomo znebili, ker Mac Nevinu ne pripusti očetovska skrb, da bi zapustil Slovence, ki so mu tako prirasli k srcu.

Velikovec. Najnovejšo: 17. decembra iskal je nek mož iz Galicije Gratzhoferja, da bi si pomeril obljubljeni klobuk. Žalibog je bil Gratzhofer na Dunaju, močilcelj pa je moral s starim klobukom na dom. Nekateri pravijo, da je bil to nek K. Aričl, kakor smo pa videli, pa ni tisti, kateri pošilja popravke po § 19.; menda je samo daljen sorodnik.

Velikovec. Pripovedujejo, da so nekateri „Nemci“ — bilo je v Lovankah ali pa v enej sosednih vasi — po shodu v Kokji natepli svoje žene, ker si svoje nemške jeze nad Slovenci v Kokji niso mogli ohladiti. Eden je menda celo vrata polomil. Pa še več! Dva volilca iz Lovank sta zgubila na dan volitev svojo pamet. Vtopila se je menda v pivu v Dobrlivasi, ponoči sta pa trdila, da so jo jima Lovančani vkradli, zato sta kričala po vasi in sta imenovala vse tiste, ki so „črno“ volili: tate.

Beljak. Govori se, da so pri zadnjih volitvah pri Mariji na Zili zasačili v učitelju dihurja, kateri je med volitvijo izmaknil list znanega volilca iz koša, ga prebral in zopet vrgel nazaj. To pa neki zato, da je kot zvesti podrepnik mogel svojemu „Dobrolskemu kralju“ (tako ga namreč imenuje poslanec Oraš) ponižno z „heil“ poročati, koga je dotični volilec volil. Pa saj ne bo res, ker je g. deželni šolski nadzornik dokazal, da se učitelji ne brigajo za volitev!

Vrba. Kmeti psi morajo Vrbljanom pomagati — dolgove plačevati! Vpeljali so davek na pse, kateri davek najbolj zadene kmete, in sicer tako:

Tam krog župana so Vrbljani
V občinski seji modro zbrani,
Se vsedejo na mehki stol,
Pred sabo vsak 'ma nekaj pol:

Klobuke proč! Župan vstane,
In tiho je, noben ne gane:
„Napravili smo ves krasno,
Res raj za tuje je okó!“

Pa plačano tud' mora biti — —
Doklad pa vsi so tud' že siti — —
Pomoč edina je za ves,
Šest kron če plača vsaki pes!“

„Ta misel vrla! Hail! Župane!“
Spoštljivo reče vsak ter vstane:
„Tu v vilah je le malo psov,
Le kmet naj čuti davek nov!“

Svetnavas. Govori se, da Krasnik p. d. Košič ne bode pristopil k lutrovski veri in se tudi ne preseli v blaženi nemški „raj“, ker bi s tem izgubila svetinska občina svojega najboljšega svetovalca. Poprijel se bode rajši prav pridno slovensščine, da bode tem lažje poučeval očeta župana.

Malavas. Ker so naši „Nemci“ na dan volitev več zapili kakor so imeli denarja, je moral nesti neki mogočnej pri jeziku račun v Dobrovas, da bi se račun poravnal iz dohtarske, najbrže iz Lemiževе kase.)

Kokinj. Mežnar je od Velikovčanov zahteval, naj mu plačajo repo. Vsi prestrašeni — kajti denar so porabili pri volitvi — so mu obljubili, da mu pošljejo mesto repe zeljnate glave kakoršnih je v Velikovecu dovolj. (Mežnar, svetujem vam, da jih dobro prekuhate, ker so velikovške zeljnate glave precej trde.)

Šteben. Kmetje pripovedujejo, da so v neki sosednji vasi menda v Belovčah nekateri na dan volitev hudo razgrajali. Eden zato, ker je smel samo s hlapci voliti; drugi pa ima sploh navado, da se tedaj, ko preveč v glaž pogleda, z luno in s svojo pametjo krega.

Galicija. Da mu ne bo treba pisem več v Pliberk nositi in jih ekspresno pošiljati „Miru“, stopil bo naš ljubi Kariclj z „Miom“ v telefonsko zvezo.

Prevalje. D. Ivjak pošilja na razne kraje prav „duhovite“ razglednice (diše močno po šnopsu). Kdor potrebuje nemškutarke vajeti, naroči naj jih pri njem. „Mero“ vzela bo njegova boljša polovica.

Novičar.

Na Koroškem.

Za „Učiteljski dom“ so darovali: Čč. gg.: J. Koritnik, župnik v Blokah pri Rakeku, 10 K; J. Vidmar, župnik v Žireh, 4 K; J. Komljanec, župnik v Kočevju, 2 K; A. Hajšek, dekan v Slovenski Bistrici, 5 K; Fr. Lekše, župnik v Lučah na Štajerskem, 3 K; dr. Miroslav Ploj povodom

svoje žentive 30 K; Sakelšek, župnik, 10 K; V. Bahovec v Mariboru pri odhodnici dr. Müllerja nabral 13 K; Stangl 3 K; notar Anton Svetina v Pliberku 50 K. Živeli nasledniki! Slovenci spominjajte se o Božiču in v Novem letu tega za koroške Slovence prekristnega društva!

Božičnica „Národne šole v Velikovecu se je zelo sijajno izvršila. Obširen dopis prinesemo v prihodnji številki.

Duhovske zadeve. Č. g. K. Hraba, župnik v Št. Štefanu, postane župnik na Djekšah. — Razpisan je do dne 22. januarja kanonikat kolegijatnega kapiteljna v Velikovecu s sooskrbovanjem župnije Vovbre; do dne 23. jan. je razpisana župnija Smarjeta pri Velikovecu.

Droblž. V Beljaku se je dne 15. t. m. sama usmrtila žena nadgeometra C. Bolanda. Šla je v Dravo. Trupla niso našli. — Proračun celovškega mesta za prihodnje leto kaže 44.229 K primanjkljeja. Mestne potrebe so proračunje na vkup 758.810 K. — G. baron Lazarini, c. kr. komisar pri velikovškem okrajnem glavarstvu, je imenovan za nadkomisarya.

Po slovenskih deželah.

„Jež“ se imenuje novi humoristični list, ki je začel izhajati v založbi g. Dragotina Hribarja v Ljubljani. Izhajal bo vsako prvo in tretjo soboto v mesecu in stane za celo leto 6 kron.

„Ilustrovani národni koledar“ za leto 1903 v novi popolni obliki z življenjepisom. Uredil in založil Dragotin Hribar v Celju. Ta knjiga se odlikuje po lepem jeziku in jako ličnih slikah, med njimi prošta Serajnika. Cena knjigi, ki je lepo vezana, je 1 K 80 vin.; navadno vezana (broširana) pa eno krono.

Slovenci v Ameriki dobro napredujejo. V Steltonu so slovenski mladeniči ustanovili mladeniško dramatično društvo „Savica“. V Pittsburgu pa bodo sezidali novo slovensko cerkev. V Federalu se je osnoval poleg slovenskega bralnega društva mladeniški pevski zbor pod vodstvom organista g. F. Terpina.

„Stajerc“ je zabredel v slabe denarne razmere. Najbrž, da ne more več izhajati za 60 kr., temveč se podraži na dve kroni. Najbolj se pa boji zdaj na naročnike. Prosi jih, dokazuje jim, da je vreden zlata in Bog ve kaj vse jim obeta samo, da bi si ga naročili. Rojaki storé najboljše delo, če povsod odločno delajo zoper „giftno kroto“. Potem ji bo kmalu zmanjkalo sape.

Književnost. Knjigarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani začela je izdajati slovenski prevod znamenitega romana „Pan Voldidjevski“, ki ga je spisal slavni poljski pisatelj H. Sienkiewicz. Izhajal bode vsake 14 dnij en zvezek v mali osmerki po 2—2½ pole obsežen. Roman izide v 25 sešitkih. Posamezni zvezek velja samo 40 vin. Ravnokar je izšel prvi zvezek „Mali vitez“. Cena posameznim zvezkom je tako majhna, da si ga lahko vsakdo naroči. Naročnina naj se pošilja na naslov Ig. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.

„Ormoški spomini.“ To je naslov knjigi, ki jo je izdal gosp. dr. Ivan Geršak, c. kr. notar v Ormožu, ob petindvajsetletnici ormoške posojilnice in ob tridesetletnici svojega beležništva v Ormožu. Knjiga obsega 185 strani. Stane pa, kolikor kdo hoče poslati. Knjiga je zanimiva tudi za širje kroge, posebno zaradi životopisov ormoških rojakov književnikov in njih slik. Tako se nahaja v njej životopis našega dobro znanega pisatelja g. Fr. Ks. Meška, Rud. Vrable, dr. Iv. Dečka, slika Fr. Ks. Meška in njegove rojstne hiše.

Križem sveta.

Novi člani gospodske zbornice. Te dni je bilo imenovanih 26 novih članov gospodske zbornice. Mej imenovanimi ni nobenega Slovenca, dasi imamo dosti mož, ki imajo desetkrat več zaslug kakor marsikateri imenovanih. To kaže, kako se Slovenci v Avstriji spoštujejo in upoštevajo.

Aktivno vojaštvo v Avstriji. Leta 1880 je bilo v Avstriji v aktivni službi 162.423, leta 1890 pa 187.507 in leta 1900 pa 229.037 vojakov. Iz tega je razvidno, da raste število aktivnega vojaštva jako hitro od desetletja do desetletja.

Avstrija in Rusija. Prihodnji teden pride na Dunaj ruski minister za zunanje zadeve grof Lambsdorf ter se bo predstavil cesarju in z našimi državniki posvetoval, kakor se misli, o nemirih v Macedoniji. Pisali smo že, da slovanske kristijane v Macedoniji Turki kruto tlačijo. Rusija in Avstrija hočeta skupno postopati, da se vrne red v Macedoniji in ohrani mir na Balkanu.

85 letnica dr. Franca Ladislava Rieger-ja. Dne 9. t. m. obhajal je velezaslužni izvoljenec češkega národa, dr. Rieger, svoj 85. rojstni dan popolnoma čil in zdrav. Starček si je pridobil velike zasluge za češki národ. Tudi tisti, ki so bili vedni nasprotniki njegovim nazorom in postopanju staro-

češke stranke, spominjali so se ta dan z ljubeznijo in velikim spoštovanjem vrlega národnega velikana; kajti priznati mu mora vsakdo nenavadne vrline njegovega uma in srca in čistost njegovih namenov, nesebično udanost do slovanskega národa in pošteno voljo v službi za blagor in čast svoje domovine.

V **Nemčiji** so po burnih razpravah sprejeli nov carinski cenik, ki bo posebno škodljiv našim avstrijskim poljedelcem. Nemčija bo sedaj odpo vedala trgovinsko zvezo z drugimi državami ter skrbela, da jo sklene na podlagi novega cenika. Državni poslanci in vlada bodo morali skrbeti, da se varujejo koristi poljedelcev.

Dogodki na Balkanu. Komaj so bile proglašene reforme (prenaredbe), katere namerava Turčija uvesti v Macedoniji, že se čujejo od vseh strani glasovi, ki pravijo, da ni nikakor verjeti, da bi imela Turčija namen proglašene reforme tudi v resnici izpeljati. Splošna sodba je, da bukne v spomladi v Macedoniji splošna ustaja in da bodo morale poseči vmes tudi druge evropske vevlavi. Tega mnenja je tudi rusko časopisje.

Slovaki se ne dajo zatreti. Slovaki na Ogrskem, v vsakem oziru tlačeni, se bodo vendar gospodarsko ohranili. Snujejo si mnogo društev in okoli madjarskih mest mnogoštevilna konsumna društva. Banka „Tatra“ posreduje denarne pošiljave iz Amerike v Evropo. Slovák v Ameriki nikdar ne pozabi domovine. Po „Tatri“ pride vsako leto 10 milijonov kron med Slovake. Denarni zavodi slovaški v sami nitranski županiji imajo letnega prometa 24 milijonov kron. Slovaki se torej rešujejo ravno tako, kakor Slovenci. Tak národ ne bo propadel! Prej bo konec „Madjar embera“.

Preveč blagoslova. V italijanskih listih beremo, da je neka Magdalena Gravetti v Napolju v 19 letih zakona rodila 62 otrok, in sicer 59 sinov in tri hčere. Napoljsko meščanstvo je zbralo 39.000 podpisov za prošnjo na italijansko vlado, da tej plodoviti ženi podeli pokojnino letnih 1800 lir. Prečnja ostane skoraj gotovo neusliššana, ker ima Italija itak dovolj siromakov, in je žena le njihovo število pomnožilo. Meščani bi pametneje naredili, da bi siromašni ženi zbrali mesto 39.000 podpisov tolikov tisoč lir.

Vojska v Venezueli. V Venezueli, zvezni državi severne Južne Amerike, je že dve leti trajala notranja vojska med dvema strankama. V tem boju se je poškodovalo in uničilo tudi nemškimi in angleškimi naseljencem premoženja, kakor pravijo, v znatni množini. Toda sedanji predsednik zvezne države, Castro, ni hotel obljubiti nobene odškodnine. Vsled tega je odplovalo nemško in angleško brodovje proti Venezueli ter v pristanišču La Guaira potopilo vse venezuelske vojne ladije. Zaradi tega je vsa Severna Amerika ogorčena. Predsednik Castro je dal zapreti nemškega in angleškega konzula in vse nemške in angleške podanike, ter zaplenil njih premoženje. Pozval je vse moške od 18. do 50. leta pod orožje in oprostil v to svrhu vse politične kaznjence. Vlada dobiva podporo za vojsko od vseh strani. Vojska se vedno širi.

Brzojavke okoli sveta. Brzojavke, ki so dozday romale okoli in okoli naše zemlje, rabile so 39 ur, od zdaj naprej pa bo potrebovala taka brzojavka samo 39 minut, to pa za to, ker je že dogotovljena brzojavna zveza v Šangaju.

Burska vojska še ni končana. Bivši burski povelnik Simon javlja, da stoji še 2000 Burov, ki niso odložili orožja, pod poveljstvom vodij Vanzila, Maritza in Jouberta. Te čete naraščajo in menda se zopet sprimejo z Angleži.

Loterijske številke od 20. decembra 1902.

Dunaj	53	64	26	89	57
Gradec	8	75	11	23	49

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Beljak in okolico priredi na sv. treh kraljev dan dne 6. januarja 1903, ob ¼4. uri popoldne svoj občni zbor pri Majerču v Št. Lenartu pri sedmih studenih po sledečem vspredu: 1. Pozdrav načelnika. — 2. Petje. — 3. Slavnostni govor. — 4. Pobiranje doneskov. — 5. Predstava s „kamero ob-skuro“. — 6. Volitev novega odbora. — 7. Volitev zastopnikov h glavnej skupščini. — 8. Domača zabava. — Vstop imajo le udje in od njih vpeljani gostje. — K obilni udeležbi vabi vse ude naše podružnice ter zavedne Slovence in Slovenke **odbor.**

Katoliško delavsko društvo v Prevaljah napravi na novega leta dan popoldne v gostilni pri Štokl-nu občajno božičnico. K tej slavnosti uljudno vabi vse prijatelje delavcev in posebno stare dobrotnike in bivše tajnike **odbor.**

Izobraževalno društvo za Kot pri Št. Jakobu ima svoj ustanovni zbor na novega leta dan 1. januarja 1903 ob 3. uri popoldne v „Národnem domu“ v Št. Jakobu v Rožu. Sodelovalo bo pevsko društvo „Rožica“ in tamburaši. K obilni udeležbi vabi **sklicatelj.**

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se celovški Slovenci shajajo odslej vsako sredo ob ½8. uri zvečer v gostilnici g. Cavnika „pri zlatem studencu“, Lidmanský-jeve ulice, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“. Poseben vhod iz dvorišča na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Listnica uredništva.

Danimir Ivanov. Poslani podlistek se bode prilično objavil.

Vsem svojim prijateljem, naročnikom, dopisnikom in bralcem, sploh vsem poštemim Slovencem, želimo prav vesele božične praznike!

NAZNANILA.

Dva mizararska pomočnika, vajena natančnega dela in poštenega vedenja, sprejme Franc Grafenauer, orglarski mojster na Brdi, pošta Šmohor. Naznanila pismeno.

Ako si hočete po ceni in dobro **pravo švicarsko uro**

kupiti, obrnite se zanesljivo do **H. Suttner-ja, urarja v Kranju,** ker te ure so po celem svetu znane kot najboljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega vam pošlje zastonj in poštne prostno.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

V najem se dá gostilna „pri Prosenu“ v Ležvah pri Vetrinju z novim letom. Več pové posestnik Valentin Spendir v Ležvah, pošta Vetrinj (Viktring) pri Celovcu.

Brinjevec, natorni, staro in obležano blago, 1 liter 2 kroni 40 vin., 3 litri franko po pošti za 9 kron. **Fina, stara slivovka,** liter za 2 kroni, pošiljam proti povzetju. **Egidij Jeglič,** Selo, pošta Žirovnica na Gorenjskem.

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in kromplr (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, na ročno gonjo, stoječe ali na kolesih, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane.

Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hrube in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronospere izdeluje in pošilja v najnovejši, priznani izvrstni sestavi

PH. MAYFARTH in sodr.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par, Ustanovljena 1872. **na Dunaju, II/1, Taborstrasse 71.** 850 delavcev.

Odklikovana z čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnam.

Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo. — **Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.**